

نشریه علمی مرکز شهید مطهری خوی

پژوهنده

سال اول / شماره دوم مهر ۹۹

معرفی کتاب ناب ترین معلمانها

آموزگار شایسته

نقاشی ها به ما چه می گویند؟

اختلالی به نام اختلال خواندن

کودکان و فضای مجازی

و مطالب خواندنی دیگر

دانشگاه فرسنگیان
مرکز شهید مطهری خوی

پژوهش بایستی هم برای رسیدن
به اوج قله علم و ایجاد مرجعیت
علمی وهم برای حل مسایل
جاری کشور باشد.

(بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار
جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران
دانشگاه ها، ۱۳۹۷/۰۳/۲۰)

نشریه علمی مرکز شهید مطهری خوی

سال اول / شماره دوم / مهر ۹۹

صاحب امتیاز:

انجمن علوم تربیتی مرکز شهید مطهری خوی

مدیر مسئول:

دکتر قهرمان مددلو

سر دبیر:

کیمیا ناصری

لی اوت و صفحه آرایی:

فاطمه کرمانشاهی

با تشکر ویژه از

خانم سیدی مسئول فرهنگی مرکز

آنچه در این شماره می خوانید

۶ پیام روز

۷ شروعی دوباره

۸ آشنایی با رشته علوم تربیتی

۹ بهترین معلم من کسی بود که ...

۱۰ روش تدریس

۱۱ مسابقات تفکر و پژوهش در قرآن کریم

۱۲ کتاب ناب ترین معلمانها

۱۴ نقاشی ها به ما چه می گویند

۱۶ کودکان و فضای مجازی

۱۸ آموزگار شایسته

۲۰ اختلال به نام اختلال خواندن

۲۲ استرس خود را با ورزش کنترل کنیم

۲۴ از دنیای داستان ها بیاموزیم

۲۶ نظر شما

دانشگاه خوارزمی
مرکز علوم تربیتی خوی

انجمن علوم تربیتی مرکز شهید مطهری خوی

سخن مدیر مسئول

با سلام و احترام و ضمن تشکر از گروه محترم علمی و پژوهشی مرکز شهید مطهری خوی که همواره در جهت ارتقاء جامع دانشگاه اعم از سخت افزار و نرم افزار در تلاشند. آنچه مهم و قابل تاکید می باشد و بخش های مختلف دانشگاه به ویژه پژوهش دنبال آن است، رسیدن به یادگیری های اثر بخش از طریق مهارت آموزی است. دانشگاه با توجه به رویکرد برنامه های درسی در جهت تحقق اهداف خود یعنی تربیت معلمان فکور قدم برمی دارد و رسیدن به این امر مهم در سایه تربیت دانشجویان بر پایه مهارت ها و پژوهش هاست.

امروزه تعلیم و تربیت از دشوارترین، ظریف ترین و پرثمرترین امور انسانی به حساب می آید. نقش معلمان در این امر بسیار حساس، مهم، موثر و سازنده است. با ایجاد و گسترش تشکیلات تربیت معلم و ارائه برنامه های متنوع و متناسب می توان معلمانی تربیت کرد که مهارت ها و فنون لازم را در ابعاد انسانی و ادراکی کسب کنند و بتوانند از هنر، علم و تجربه خود در تبدیل انسان های خام به انسان های خلاق، بالنده و متعادل بهره گیرند.

آنچه امروز در دانشگاه فرهنگیان می گذرد تربیت معلمان مهارت محور می باشد که در آینده با بکار گیری مهارت های آموزشی و تربیتی و ... راه را بر جامعه و اولیا و افراد جامعه هموار ساخته و دانش آموزانی تربیت کنند که در هزاره سوم نقشهای اجتماعی خود را به نحو مطلوب ایفا نموده و همواره با تحول فرهنگی، تربیتی و آموزشی زندگی را برای خود و آیندگان تسهیل نمایند و در راستای اهداف تحول بنیادین آموزش و پرورش به حیات طیبه نزدیک تر شوند.

قهرمان مددلو

سخن سردبیر

معلم با آموختن به یک انسان کلید بهره برداری از گنجینه ای تمام نشدنی را به او می دهد. (مقام معظم رهبری)

به نام خداوند لوح و قلم

مایه خوشوقتی است که دومین شماره از نشریه علمی پژوهنده را تقدیم به شما، مخاطبان گرانقدر، می کنیم و مفتخریم که به لطف الهی فرصتی دوباره دست داد تا به بهانه ی انتشار نشریه همراهتان باشیم.

آغاز هر نشریه علمی، همانند طلوعی در عرصه آگاهی و دانش است، به ویژه در حرفه ی معلمی که جایگاه چالش های بزرگی می باشد. در دوره ای که دانش و تکنولوژی به نحو روزافزون حیات فردی و جمعی را دستخوش تغییرات سریع ساخته است، مجالی برای سبک های آموزشی از نوع آزمون و خطا نیست پس اکتفاکردن و تداوم شیوه های رایج، نه تنها خطایی در فرآیند تعلیم و تربیت بلکه در جا زدن در عصر کنونی است.

به خاطر تازگی نشریه صحبتی دوباره در مورد هدفمان خالی از لطف نیست. هدف ما ارتقا و شناخت رشته و حرفه خود از لحاظ علمی و تربیتی در کنار هم و با یاری یکدیگر است و امید داریم که در این راه با استفاده از راهنمایی های اساتید بزرگوار رشد کنیم و در آینده افرادی لایق و موفق شویم.

چشم به راه نظرات، پیشنهادات و همکاری شما مخاطبان عزیز هستیم تا با دلگرمی بیشتر به مسیر خود ادامه دهیم.

و در پایان، شروع ترم جدید و پر از آموزه های کاربردی و مفید را تبریک گفته و برای شما آرزوی موفقیت و هم چنین سلامتی در این ایام پرخطر را داریم.

کیمیا ناصری

شروعی دوباره

کیما ناصری

آموزشی، به منظور فاصله نگرفتن فراگیران از دروس، میهمان خانه های دانش آموزان و معلمان شده است. تلویزیون، اینترنت، گوشی های هوشمند و کامپیوتر و... از ابزار های مهم این دوران برای برقراری کلاس ها است.

آموزش و پرورش، مدارس و... تلاش خود را به کار گرفتند و در شبکه آموزش برای تمامی مقاطع برنامه های مناسبی آماده کردند. در کنار آن معلمان مسئولیت پذیر با راه اندازی کانال ها در شبکه های مجازی و تولید محتوای مناسب، پیگیری دروس، تکالیف و رفع اشکالات دانش آموزان، به عنوان مکمل برنامه های شبکه آموزش، به میزان قابل توجهی از دغدغه ی خانواده ها کاسته اند. والدین دانش آموزان در صورت هماهنگی و همکاری با معلم بهتر میتوانند از این آموزش ها نتیجه گرفته و به روند یادگیری فرزند خود کمک کنند.

همچنین در این روز ها برخی دانش آموزان با رعایت تمامی نکات بهداشتی در کنار آموزش مجازی در کلاس های درس و پشت نیمکت ها می نشینند و درس های خود را در کنار معلمانشان یاد میگیرند.

*در دانشگاه

دانشجویان نیز از ترم قبل دروس خود را در سایت و سامانه ی دانشگاهی با اساتید زحمت کش و گرانقدر بطور مجازی ادامه میدهند تا آموزش ها در این دوران با همکاری یکدیگر به نحو احسن صورت گیرد.

امیدواریم سال تحصیلی خوبی را پشت سر بگذاریم.

و در نهایت: در این روزها تمامی پروتکل های بهداشتی را رعایت کنیم و بیشتر مراقب سلامتی خود و خانواده مان باشیم.

شاید فصل هزار رنگ و هزار نقش پاییز، روز هایی که گویی خداوند متعال تمامی هنرنمایی خود را در برابر دیدگانمان قرار داده، ما را به سال های دور برده، روز هایی که همین حس خوش از شروع مدارس و در کنارش دلهره را تجربه کردیم، آموختیم و از آن سال ها فاصله گرفتیم اما هنوز دلتنگیم. دلتنگ لحظه هایی که پشت نیمکت های مدرسه، درس زندگی آموختیم، آرزوهای دور و درازی در سر پروراندیم و اینک رسیدیم به اینجا که هستیم، با خواسته ها و ناخواسته هایی که در مسیر زندگی پیش روی ما قرار گرفت. در این هیاهوی بچگی، بزرگترها نیز دست کودک درون خود را می گیرند و در کوچه پس کوچه های کودکی خاطره مداد رنگی، دفتر کاهی، مداد پاک کنی که تا کاغذ را سوراخ نمی کرد دست بر دار نبود، را مرور می کنند. مهر هر سال تکرار می شود، اما این چند باره ها هرگز بوی کهنگی به خود نمی گیرد، چرا که باغ علم و دانش در هر فصلی سرسبز و با طراوت است و زیباتر زمانی است که با شکوفه های باغ زندگی همراه شود و در نهایت به بوستانی از دانایی مبدل شود تا همگان از عطر دلنشین و معطرش بهره مند شوند.

اما امسال شروع سال تحصیلی از نیمه های شهریور برای دانش آموزان و اولیا همراه با بیم و امید بود. تمام شهر حال و هوای دیگری داشت، مانند سال های قبل نبود. در اوایل همه در سردرگمی به سر می بردند تا وضعیت کلاس ها معلوم شود و روند خوبی را طی کند.

*آموزش در مدارس

آموزش مجازی در شبکه های تلویزیونی و برنامه شاد از سال گذشته با ورود ویروس خطرناک کرونا، تعطیلی مدارس و مراکز

روز چهارشنبه مورخه ۹۹/۰۵/۲۲ طی جلسه ای با حضور جناب آقای دکتر محمودلو مدیر امور پردیس های دانشگاه فرهنگیان استان آذربایجان غربی، جناب آقای دکتر تیموری سرپرست فرمانداری ویژه شهرستان خوی و جمعی از مدعوین، اساتید و کارکنان مرکز آموزش عالی شهید مطهری خوی، مراسم تکریم سرکار خانم دکتر قنبری و معارفه سرکار خانم دکتر سودی برگزار شد.

سرکار خانم دکتر قنبری از تمامی زحمات شما سپاسگزاریم و قدردان راهنمایی ها و حمایت های بی دریغتان از کمیته پژوهشی، انجمن علمی و نشریه پژوهنده هستیم.

سرکار خانم دکتر سودی با احترام، بدینوسیله انتصاب شایسته جنابعالی را تبریک و تهنیت عرض نموده و توفیقات روز افزونتان را از درگاه خداوند منان آرزومندیم.

آشنایی با رشته علوم تربیتی

..اسما صادقلو..

گرایش آموزش ابتدایی

آموزشی که از زمان تولد آغاز و تا شروع اولین کار رسمی دبستان در پایان ششمین سال زندگی کودک ادامه می یابد، بسیار مهم است. زیرا کودکان در چنین سال هایی، مراحل مهم و حساس زندگی خود را از نظیر شخصیتی، اجتماعی و آموزشی پشت سر می گذارند و در واقع ۶ سال اولیه زندگی از لحاظ رشد هوش و شکل گیری شخصیت دورانی سرنوشت ساز است.

آموزش و پرورش دبستانی مهمترین حلقه از حلقه های نظام آموزش و پرورش کشور است و کودکان در این دوره در مراحل بسیار مهم رشد جسمانی، عاطفی و ذهنی به سر میبرند از همین رو توجه به این دوره از آموزش و پرورش باید از اولویت خاصی برخوردار باشد.

آموزش ابتدایی یک رشته میان رشته ای است که تلفیقی از رشته های روانشناسی، جامعه شناسی، فلسفه، مدیریت، آمار می باشد. این رشته بر پایه ی رشته علوم تربیتی می باشد.

هدف گرایش آموزش ابتدایی تربیت متخصصانی است که بتوانند قوای جسمی، عاطفی، روانی، اجتماعی و اخلاقی کودکان دبستانی را پرورش دهند.

توانایی های لازم برای این رشته: مهارت بین فردی، فعال بودن کودک درون، فهم سخنوری

وضوح سخنوری، درک زبانی، تفکر خلاق

شرایط و ضوابط کلی پذیرش دانشجو

***دارا بودن مدرک دیپلم و گذراندن دوره پیش**

دانشگاهی / دوازدهم

***قبولی در آزمون ورودی کنکور و مراحل مصاحبه**

دانشگاه فرهنگیان

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ابتدایی چهار سال است و ارائه واحدها در هر نیمسال براساس آیین نامه آموزشی مربوط خواهد بود.

هرنیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزشی است، برای هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت ، برای هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت ، برای هر واحد درسی کارگاهی ۴۸ ساعت و برای هر واحد کارورزی ۶۴ ساعت منظور شده است. همچنین ساعت درس کارنامای معلمی (پروژه) به تشخیص استاد راهنما خواهد بود.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش ابتدایی ۱۵۰ واحد است.

از این تعداد ۲۷ واحد دروس عمومی، ۱۵ واحد دروس تربیت اسلامی، ۱۸ واحد دروس تربیتی و ۹۰ واحد دروس تخصصی است.

در شماره بعدی نشریه جدول دروس و تعداد واحدهای هریک از دروس قرار داده خواهد شد.

بهترین معلم من کسی بود که...

مینا نجفی

بطور کلی برای معلمان دو نقش یا وظیفه منظور گردیده است. خست وظیفه ای که در برابر فرهنگ جامعه خود بر عهده دارند و دیگر وظیفه ای در قبال دانش آموزان پذیرفته اند. این دو وظیفه بصورت همزمان صورت میگیرد. معلمان خوب در تضمین موفقیت و پیشرفت شاگردان خود وظیفه مهمی بر عهده دارند. و قبل از هر شرطی لازم است دو پیش نیاز زیر را داشته باشند: الف- علاقه به تدریس: معلمان باید عاشق تدریس باشند و به آن علاقه زیادی داشته باشند. ب- توانایی ایجاد علاقه در شاگردان: تنها علاقه معلم به موضوع درسی کافی نیست ، معلم باید بتواند در شاگردان نیز علاقه ایجاد کند. هر چند معلم خوب و موفق در موقعیت ها و محیط های مختلف ، متفاوت است. با این حال معلمان خوب ، بطور کلی خصوصیات مشترکی دارند و ما میخواهیم به ویژگی های بهترین معلم بپردازیم:

یکی از مهم ترین ویژگی های معلم نمونه فراگیر بودن اوست یعنی همیشه احساس نیاز به یادگیری مطلب تازه داشته باشد. از همه مهم تر با دانش آموزان حس همدردی و مهربانی داشته باشند، طوری که دانش آموزان معلم را مورد اعتماد بدانند و مشکلات را با او در میان بگذارند. یک معلم خوب همیشه آماده همکاری با دیگر معلمان است و این بسیار موثر و کارآمد است.

یکی دیگر از خصوصیات که یک معلم خوب باید از آن برخوردار باشد صبر و بردباری است، چون با کودکان و نوجوانان سروکار دارد پس باید صبر زیادی داشته باشد تا موجب ناراحتی آنان نشود از نظر دانش آموزان یکی از مهم ترین ویژگی های معلم خوب، رعایت انصاف در ارزشیابی هاست. و یکی دیگر از ویژگی های معلمان نمونه، قدرت بیان اوست که علاوه بر سواد کافی باید در اظهار مطالب و تفهیم آن به دیگران توانا باشد. معلم باید ببیند تا چه اندازه به اهداف آموزشی دست یافته و مورد تایید دانش آموزان واقع شده است. گزینه آخر که میخواهیم به آن اشاره کنیم آراستگی ظاهر است ، تا از نظر دانش آموزان جذابیت کافی داشته باشد. پس یک معلم شایسته اگر واجد این شرایط باشد، در جایگاه معلمی، میتواند به موفقیت برسد .

روش نمایشی

مهسا محمودی

برای تدریس و آموزش روش های زیادی وجود دارد که ما اینجا به روش نمایشی می پردازیم. روش نمایشی بر مشاهده و دیدن استوار است در این روش افراد مهارت های خاصی را از طریق دیدن فرامی گیرند و معلم طرز کاربرد وسیله ای یا چگونگی ساختن یک شی یا ... را نشان می دهد با استفاده از این روش معلم می تواند مهارتی را به تعداد زیاد از شاگردان و در طی زمانی کوتاه ارائه دهد. مهمترین برتری این روش به کارگیری اشیا حقیقی و واقعی در آموزش است البته این روش به تنهایی به کار نمی رود و معلم ضمن ارائه روش نمایشی، از روش سخنرانی نیز استفاده می کند. از روش نمایشی برای درس هایی که جنبه عملی و فنی دارند بیشتر می توان استفاده کرد.

ویژگی ها:

- شرکت دادن دانش آموزان در تدریس
- ایجاد تنوع و تحرک در کلاس
- ایجاد انگیزه و رغبت برای یادگیری
- آموزش غیرمستقیم مطالب درسی
- دیدن و شنیدن مطالب درسی و تبدیل شدن مطالب به ملکه ذهن

مراحل:

- آمادگی
 - توضیح
 - نمایش
 - تجربه و سنجش
- مرحله آمادگی: در این مرحله معلم باید هدف از تدریس را دقیقاً مشخص کند و

وسایل کار را قبل از اجرای نمایش آماده نماید او باید قبل از شروع تدریس وسایل مورد نمایش را چک نموده و با آن تمرین کند تا مطمئن شود که وسیله موردنظر صحیح و سالم است.

مرحله توضیح: معلم قبل از تدریس باید اهداف تعیین شده را برای شاگردان به وضوح بیان کند و سپس به توضیح آنچه شاگردان باید حین یا پس از نمایش انجام دهند بپردازد و نحوه و علت انجام دادن عمل را توضیح دهد و وسایلی را که ممکن است در ضمن عمل با آن برخورد کند تشریح کند در ضمن سوالاتی که معلم انتظار دارد شاگردان در پایان تدریس پاسخ دهند مطرح شود تا موجب جلب توجه شاگردان به نمایش گردد. مرحله نمایش: در این مرحله معلم باید عملیات ضروری را که به کسب مهارت منجر می شود به شاگردان نشان دهد او هم چنین باید روش صحیح کار و مراحل آن را نمایش دهد.

مرحله تجربه و سنجش: پس از اتمام تدریس باید چند تن از شاگردان و در صورت امکان همه آنها عمل را تکرار کنند تا به این وسیله هم معلم ارزیابی تدریس خود را دریافت کند و هم برای شاگردان نکات مشکل که مانده بدانند این عمل باید در حضور معلم انجام گیرد زیرا در غیاب معلم ممکن است شاگردان اشتباه عمل کنند و در نتیجه یادگیری مجدد و صحیح با مشکل مواجه شود.

بعد از انجام گرفتن عمل توسط شاگردان معلم باید سوالات کتبی یا شفاهی خود را مطرح کند زیرا سوالات موجب تقویت یادگیری و تثبیت آن می شود. آزمودن نشان می دهد تا چه حد شرکت کنندگان به هدف هایی که در نمایش تجربی موردنظر بوده است دست یافته اند و بر آنها مسلط شده اند.

مسابقه تفکر و پژوهش در قرآن کریم

در ماه مبارک رمضان ماه رحمت و برکت خداوند، مسابقه ای قرآنی در کانال علمی مرکز بهمت کمیته پژوهشی و انجمن علمی مرکز شهید مطهری خوی برگزار شد.

* به مدت ۳۰ روز ۳۰ سوال از قرآن کریم

* هر سوال از یک آیه از قرآن

* ساعت: ۲۲ هر شب

قرآن پژوهان عزیز طی مدت یک ماه با ما همراه بوده و به تفحص در قرآن پرداختند. با عنایت به این امر که هدف اصلی مسابقه تلاوت روزانه یک آیه جهت شفای تمامی مریضان و فیض ثواب معنوی بود، ضمن مسئلت توفیق روزافزون از درگاه ایزد منان برای تمامی شرکت کنندگان محترم، اسامی برندگان مسابقه را اعلام میکنیم.

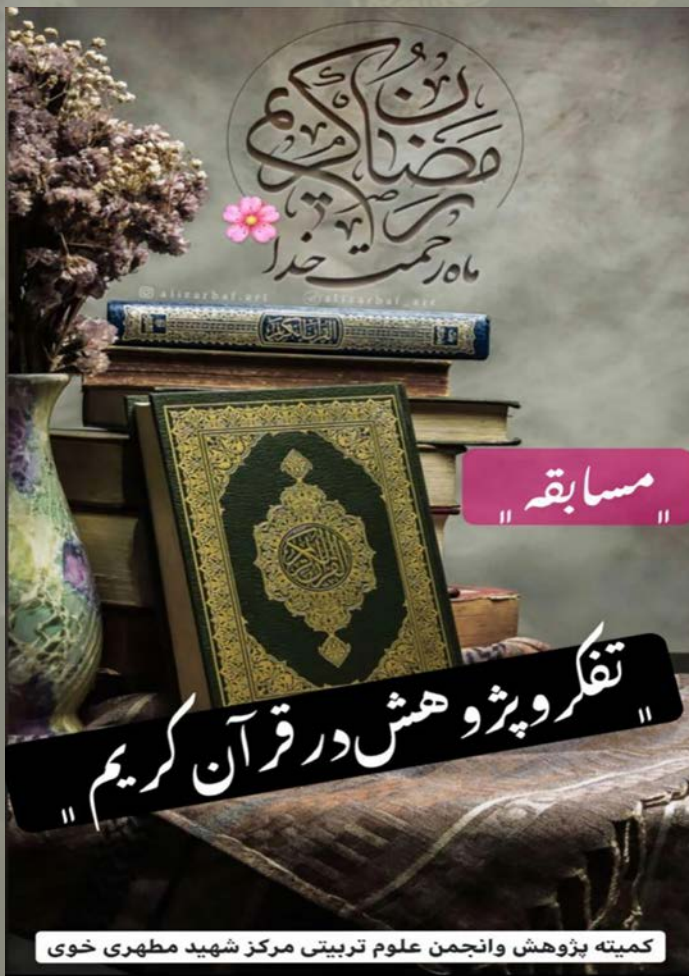
با توجه به اینکه استقبال از مسابقه زیاد و رقابت بین دانشجویان عزیز کاملاً تنگاتنگ بود. ما به ناچار مجبور به سختگیری در تمامی جوانب از روز اول بودیم، امیدواریم که پاداش اصلی را از جانب پروردگار دریافت نموده و مارائیز از دعای خیر خود محروم نفرمایید. برندگان:

۱- فاطمه واعظی

۲- سحر خداکریمی

۳- کوثر خضرزاده

(عرض تبریک به دانشجو معلمان عزیز و تقدیر و تشکر از همه شرکت کنندگان محترم) جوایز برندگان مدتی پس از اعلام نتایج اعطا شده است.

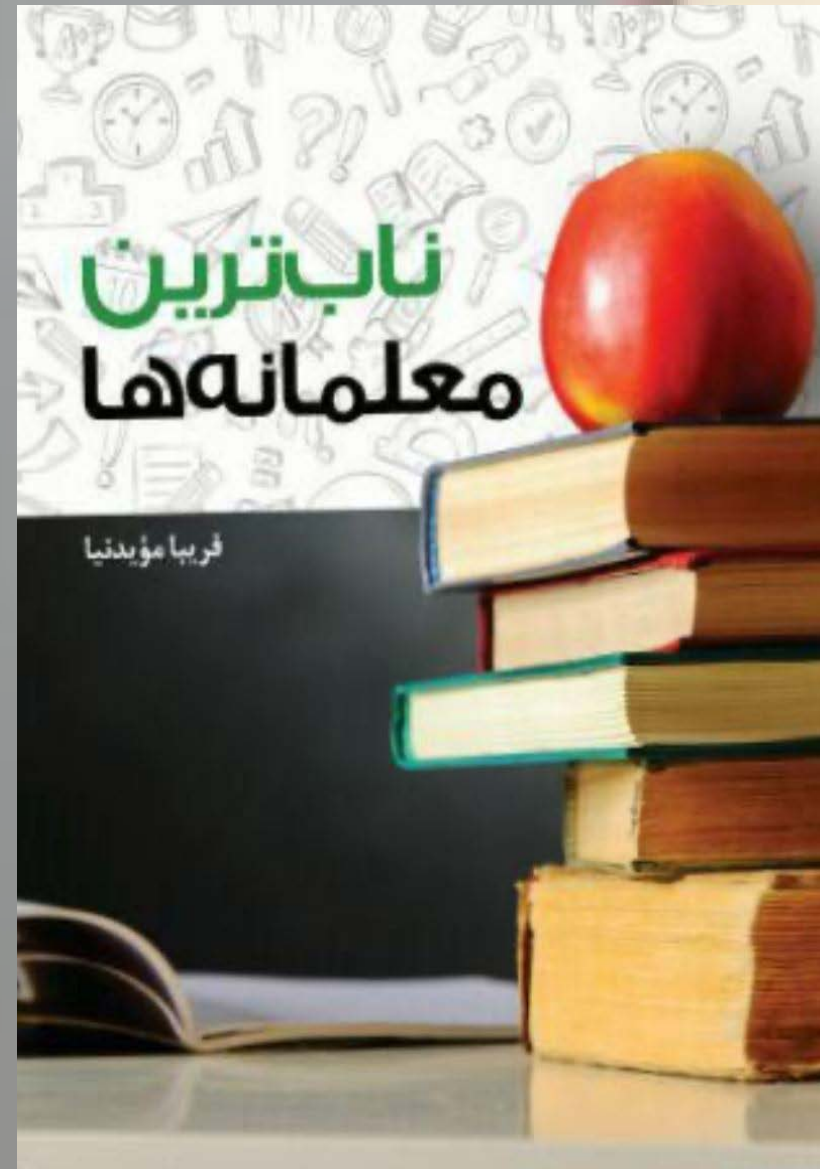
کمیته پژوهش و انجمن علوم تربیتی مرکز شهید مطهری خوی

کتاب ناب ترین معلمان ها

نویسنده : فریبا موبدینیا

آشنایی با نویسنده: معلم نمونه منطقه ای در شهرستان خوی در سال های ۱۳۸۶ و ۱۳۹۳ و معلم و پژوهشگر نمونه استانی در سال ۱۳۷۸ و معلم نمونه کشوری در سال ۱۳۸۹ ، مولف دو کتاب و دارای مقالات و پژوهش های علمی متعدد

کتاب ناب ترین معلمان ها کتابی تایید شده از سوی سامانه ی منابع آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش و شامل تجربه های حرفه ای معلمان و نکته های تربیتی است و یکی از کتاب های مفید و سودمند و در عین حال شیرین برای دانشجو معلمان عزیز است. کتاب ناب ترین معلمان ها حاصل مطالعات علمی و تجربه های عملی نگارنده در اشتغال به امر تعلیم و تربیت است در دو فصل «حکایتها و حکمتها» و «حاشیه

ایشان با رفتار و گفتار و منششان در لوح روح و ضمیرمان حک کرده اند را ماندگار تر می دانیم. دلیلمان هم این است که این معلمان کارآمد و خلاق توانسته اند چیزهایی را درباره معنای زندگی به ما منتقل کنند که در کتاب ها و برنامه درسی موجود نبودند ، همان نگرش ها و اصول و مهارت هایی که اتفاقا در تمام طول عمر مفید فایده بوده و هستند. چیزهایی مثل خلاقیت، نوع دوستی ، مهارت همکاری و انجام کار گروهی ، نظم و

انضباط سازنده ، خوشبینی و امیدواری ، تلاش و سختکوشی ، خوب دیدن و خوب شنیدن ، توانایی داشتن رفتار صحیح اجتماعی، پرسشگری و پژوهشگری و

سر و کار دارد و باید اذعان داشت که اینکار را با فرمول نمی توان انجام داد (بیلر، ۱۳۸۱) و از اینروست که اهمیت برنامه درسی پنهانی که می تواند قویا بر فکر، عواطف، رفتار و شخصیت فراگیران اثر گذار باشد و عمدتاً منبعث از تعاملات دانش آموزان و معلمان و جو عاطفی کلاسهای درس است، بیشتر آشکار می گردد. همان حاشیه های مهم فرایند یاددهی-یادگیری که جزو درس هستند و چه بسا ارزشمندتر و با اهمیت تر از آن.

با این وصف عجیب نیست که اتفاقاً ما کتاب و درس این معلمان کاردان و متعهد را هم بیشتر دوست می داشتیم و اینچنین است که شاید بتوان گفت اساساً آموزش بیشتر از آنکه علم باشد هنر است چراکه با عواطفی توأم است که نمی توان بطور منظم آنها را ارزیابی کرد و بکاربرد. آری، آموزش مانند ایجاد يك واکنش شیمیایی نیست بلکه بیشتر شبیه کشیدن يك نقاشی زیبا یا ساختن يك قطعه موسیقی است و یا کاشتن نهالی در باغ. آموزش با قلب انسان

پرسند کدام خاطرات و کدام معلم ها را به یاد می آوریم؟ گمان می کنم جواب عده ی بسیار کمی از ما اینگونه جوابها باشد که مثلاً «معلم شیمی مان بهترین معلم بود چون خیلی شیمی میدانست یا از فلان معلم ریاضی ام بهترین خاطره ها را دارم چون او به معنای واقعی ریاضیدان بود».

واقعیت این است که بیشتر ما بهترین خاطرات دوران تحصیلمان را نه از درسهای تخصصی و کتابی ، که از شیوه های منحصر به فرد تربیتی معلمانمان داریم و آنچه که

هایی که جزو درسند «به رشته تحریر در آمده و بر آن است که با تبیین راهکارها و شیوه های القاء موثر دانش و بویژه نگرش ها و منش های سودمند به معلمان و فراگیران، کارایی و اثربخشی و نیز لذت فرایند مقدس تعلیم و تربیت را برای متعلمان و معلمان مضاعف گردانند.

گزیده ای از مقدمه کتاب :

لطفاً به پاسخ این سوال خوب بیندیشید وقتی از ما درباره بهترین خاطره دوران مدرسه یا بهترین معلم های دوران تحصیلمان می

نقاشی ها

به ما چه می گویند؟

کیمیا ناصری

زنگ هنر

نقاشی زبان کودکان است. آنها از طریق نقاشی کشیدن، قصه گویی، بازی کردن و ... شناخته می شوند. بچه ها به نقاشی علاقه زیادی دارند و آنچه می کشند بازتاب دنیای درونی آنهاست. افکار و احساساتشان را در نقاشی های خود بروز می دهند و با بررسی آن ها می توان به اختلال ها، تنش ها و افکار کودکان و دانش آموزان پی برد. نقاشی به ما کمک می کند تا به دنیای درونی و روح کودک پی ببریم و بدانیم چه نیازهایی دارد؟ آیا کودک ناسازگار است؟ در بزرگسالی می خواهد چه کاره شود؟ و...

دنیای کودکان دنیای رنگ ها و نشانه هاست، دنیای جذابی که در آن با زبان تصویر سخن می گویند، غم ها و شادی هایشان را با رنگ های جادویی و آدمک هایی که هر کدام نشانی از یک نماد و زیبایی است، با ما به اشتراک می گذارند و به اعتقاد روان شناسان هیچ کدام از شکل ها و تصاویری که بر لوح سفید کاغذ ترسیم می کنند، بی هدف نیست.

در زنگ هنر بعد از انجام فعالیت ها و کارهای هنری میتوانیم زمانی را به تحلیل نقاشی های دانش آموزان خود اختصاص دهیم و در صورت لزوم با مشاور مدرسه و سپس اولیا در ارتباط باشیم.

در ابتدا به تجزیه و تحلیل رنگ ها می پردازیم. انسان ها از ابتدای آفرینش به رنگ ها آشنایی می یابند و از میان رنگ ها، رنگ آبی تیره و زرد از جمله رنگ های آشنا برای آن می باشد. رنگ ها احساس فرد را نشان می دهند و روی جسم و ذهن او تاثیر می گذارند. رنگ در نقاشی کودکان

میتواند تا حدودی وضعیت روانی آن ها را نشان دهد. رنگ ها باید به عنوان ابزاری برای برقراری ارتباط با کودکان مورد استفاده قرار گیرند چرا که کودکان رنگ ها را دوست دارند و به سادگی با زبان خود نسبت به آنها واکنش نشان می دهند.

البته در تحلیل نقاشی کودک باید به تعداد دفعات و نوع رنگی که استفاده می شود و نیز این مورد که رنگ بر شکل غلبه دارد یا شکل بر رنگ توجه کرد و نباید با مشاهده ۱ یا ۲ نمونه بطور قطعی نتیجه گیری کرد.

به طور کلی در نقاشی هایی که رنگ آمیزی بسیار روشن وجود دارد، احساس ایمنی دیده می شود و رنگ آمیزی های تیره و آشفته که در آن رنگ ها با یکدیگر تداخل دارند، نوعی پریشانی یا پنهانکاری را نشان می دهد.

رنگ قرمز در نقاشی نشانه تمایل کودک به برون ریزی احساسات و بیان کردن عواطف است، رنگ های سرخ در ابتدا مورد توجه خردسالان است، اما در سال های بعد، نشان دهنده پرخاشجویی آنان است.

رنگ آبی در نقاشی معرف لطافت است و نشان دهنده حساسیت، ملایمت، صلح و آرامش است. افراط در استفاده از این رنگ معنای تسلیم پذیری دارد.

رنگ بنفش ترکیبی از قرمز و آبی است که میتواند نوعی تضاد را نشان دهد. استفاده افراطی از رنگ بنفش در نقاشی کودک نشان دهنده اضطراب است.

رنگ زرد در نقاشی، شکفتگی، پیشرفت، شادی و خوش بینی را نشان می دهد و اگر در نقاشی کودک به شکل افراطی از آن استفاده شود، نشان دهنده نیاز به آزادسازی تنش های درونی است. رنگ سبز در نقاشی، تمایل به مورد محبت و توجه قرار گرفتن است. این رنگ مبنای تجربی دارد و در نقاشی کودکانی که اضطراب جدایی دارند و یا به شدت وابسته هستند، بیشتر دیده می شود.

رنگ صورتی نشان دهنده صلح، تعادل و توازن و نیز معرف عاطفه ای است که فاقد هوای نفس و

پرخاشگری است. استفاده از این رنگ در نقاشی کودک بیان کننده روحیه مهربان او هست.

رنگ نارنجی یادآور آرامش و خوشی است. کودکی که از این رنگ در نقاشی استفاده می کند، هم میل به پیشرفت دارد و هم ممکن است کمی پر جنب و جوش باشد. افراط در استفاده از این رنگ، تحریک پذیری، ناآرامی و هیجان فرد را نشان می دهد.

رنگ خاکستری یک رنگ خنثی است و در صورتی که در نقاشی کودکان غالب باشد، ناتوانی در بروز احساسات را نشان می دهد.

رنگ سفید همانند رنگ خاکستری، رنگی خنثی است و معنای آن، فقدان رنگ در نقاشی است، که این امر، خلا عاطفی یا ناتوانی کودک را در برون ریزی عواطف نشان می دهد.

رنگ سیاه به معنای تکذیب، ترس، تشویش، وسواس و اضطراب است. کودکانی که در نقاشی خود تمایل به استفاده از این رنگ دارند، سعی دارند غم و ناامیدی و اضطراب را نشان دهند.

در پایان برخی فعالیت هایی را که می توانیم در زنگ های هنر انجام دهیم در اینجا بیاوریم:

- ۱- نقاشی با موضوع معین
- ۲- نقاشی با حروف الفبا، اعداد و نام خودشان
- ۳- نقاشی خط خطی و یافتن تصویر
- ۴- نقاشی خلاقانه با جوهر و نخ
- ۵- نقاشی ناتمام با کامل کردن خطوطش
- ۶- چاپ انگشتی با رنگ گواش
- ۷- کشیدن طرح با پاک کن روی کاغذی که با مداد سیاه شده است
- ۸- نقاشی با موضوع درسی
- ۹- نمایش و کشیدن صحنه های نمایش
- ۱۰- کاردستی با موضوع درسی مثل پوشش بدن جانوران

در شماره های بعدی به جزئیات بیشتری در نقاشی های کودکان و اهمیت زنگ هنر خواهیم پرداخت و تلاش خواهیم کرد تا مهارت خود را در این حیطه افزایش دهیم....

منبع مطالب روانشناسی: کتاب نقاشی کودکان کاربرد تست ترسیم خانواده در کلینیک نوشته ل. کرم، ترجمه دکتر دادستان و دکتر منصور (۱۳۹۸) انتشارات رشد

کودکان و فضای مجازی

هانیه نجف زاده

امروزه اینترنت و ابزار های ارتباطی آن محبوبیت زیادی بین مردم جهان کسب کرده است. به طوری که این شبکه ارتباطی بخش جدای ناپذیر زندگی اکثر مردم شده است. و طبق تحقیقات انجام گرفته توسط پلتفرم مدیریت محتوای رسانه ای Hoot suite در سال ۲۰۱۹ مشخص شده است که از جمعیت ۸ میلیاردی جهان حدود ۴,۳۸ میلیارد نفر به اینترنت دسترسی داشته و به دنبال آن ۳,۴۸ میلیارد نفر کاربر فضاهای مجازی و شبکه های اجتماعی اند. و در کشور ما ایران که جمعیتی حدود ۸۲ میلیون نفر را به خود اختصاص داده ۷۲ ملیون نفر به اینترنت دسترسی داشته و ۴۷ میلیون نفر کاربر شبکه های اجتماعی و فضاهای مجازی وجود دارد که از بین این ارقام حدود ۱۴ میلیون افراد زیر ۱۸ سال مصرف کننده فضاهای مجازی اند. این ارقام تامل برانگیز است. همان طور که اغلب ما میدانیم اینترنت یک ابزار هوشمندی است که ما را در بخش ها و حوزه های دلخواه با در اختیار گذاشتن اطلاعات و داده های افزونی یاری میدهد. حال اینترنت در کنار مزایا و منافع خود معایبی نیز دارد که میتواند هم برای کودکان و نوجوانان و هم برای بزرگتر ها مسئله ایجاد کند. که میتوان با کسب و دریافت آگاهی های لازم و ضروری در زمینه معایب و مزایای اینترنت گرفتاری به مسائل نا مطلوب را تا حدودی کاهش داد.

حضور کودکان و نوجوانان در اینترنت اگر با آگاهی و نظارت دقیق والدین و بزرگتر ها همراه نباشد عواقب نا مطلوبی را به همراه خواهد داشت. بنابراین والدینی که با حضور فرزندان خود در اینترنت موافقند باید آگاهی ها و اطلاعات خود در زمینه اینترنت و شبکه های اجتماعی را گسترش دهند. و نقش راهنما را به خوبی اجرا کنند. کودکان و نوجوانان آینده سازان جامعه اند و این روز ها بحث از اینترنت نسل ۵ جی است و نمیتوان ان ها را از اینترنت و چگونگی کاربرد آن مطلع ن ساخت. مخصوصا کاربرد اینترنت در امر آموزش و پرورش انکارناپذیر است. به طوری که الان به دلیل وقوع شرایط نامطلوب

اپیدمی کرونا آموزش وابسته به شبکه های ایجاد شده توسط اینترنت و آموزش ها و ازمون های آنلاین شده است. به طوری که استفاده کودکان از اینترنت چند برابر شده و فرایند ادامه تحصیلی دانش آموزان وابسته به ابزار های کمکی اینترنت شده است. و به موجب آن کودکان سنین پایین هم از اینترنت استفاده میکنند. و معلمان نیز علاوه بر والدین نقش راهنما را به خود میگیرند و آن ها نیز باید کودکان و نوجوانان را از آسیب ها و مزایای اینترنت آگاه سازند.

حال استفاده از اینترنت به غیر از شرایط اضطراری و استثنایی نظیر آموزش های ضروری بنابر فرهنگ ها و عقاید خانواده های مختلف امری ترجیهی است. و خانواده هایی که مخالف حضور فرزندان خود در فضای اینترنتی هستند دلایل منطقی خود را دارند. ولی در اختیار گذاشتن تایم مشخصی از وقت کودکان برای استفاده از اینترنت چندان امر ناپسندی هم نیست. و در صورت کنترل والدین مفید هم خواهد بود. و اگر کودکان تمایل زیادی به استفاده از اینترنت داشته باشند و والدین از این امر سرپیچی کنند و مخالف قطعی حضور آنان خود در اینترنت شوند کودکان به هر طریق ممکن که شده سعی خواهند کرد که وارد اینترنت شده و از آن استفاده کنند و این شکل استفاده آن ها از اینترنت حفاظت شده و کنترل شده توسط والدین نخواهد بود و میتواند منجر به اموری شود که کودکان را در دام کلاهبرداران و بزهکاران و سایت های مستهجن و تصاویر وحشتناک و ناسالم و... قرار دهد. و بین والدین و کودکان فاصله ایجاد کند و تهدید هایی آنان را مورد هدف قرار دهد که سلامت جسمی و روحی شان را جریحه دار کند. اگر بهره گیری از اینترنت به صورت ایمن باشد میتواند استفاده صحیحی از آن داشت. والدینی که دغدغه رشد فکری فرزندان خود را دارند میدانند که کودکان امروزی در دنیای

دیجیتال رشد میکنند. بنابراین لازم است محدودیت برای حضور کودکان خود در اینترنت را کاهش دهند و بازی هایی را برای آنان پیدا کنند که به رشد فکری شان بیفزاید. علاوه بر بازی های فکری از فواید استفاده کودکان از اینترنت میتوان به موارد زیر نیز اشاره کرد: ۱. دسترسی اسان و رایگان به کتاب ها و اطلاعات. ۲. پیشرفت تحصیلی از طریق دسترسی به فایل های مدرسه و آموزشگاه و... ۳. سرگرمی از طریق بازی ۴. آشنایی بیشتر با رایانه و قسمت های مختلف ان. ۵. بهبود سطح زبان انگلیسی.

اگر خانواده را رکن بنیادین پرورش روانی و همزیستی اجتماعی بدانیم، رسانه ها و شبکه های اجتماعی هم باید در خدمت منافع و ارزش های خانواده باشد. استفاده نادرست از اینترنت و رسانه های گروهی بسیاری از جنبه های مهم زندگی مثل همنشینی خانواده، بازی گروهی بیرون از خانواده، ورزش نکردن و از همه مهمتر خواب را با چالش همراه میکند. به علاوه آن عدم نظارت والدین به استفاده کودک از اینترنت موجب اعتیاد بیش از حد به اینترنت و عدم برگزاری روابط اجتماعی سالم، اتلاف وقت و گاهی افت تحصیلی و عدم رغبت به مطالعه کتاب و ضعف در قوه بینایی و... میشود. و هم چنین مشاهده محتوای نامناسب به سلامت فکری و روحی کودکان و نوجوانان آسیب خواهد رساند. به همین دلیل است که کشور های پیشرفته قوانینی را برای استفاده کودکان و نوجوانان از اینترنت وضع کرده اند که به تبع آن حضور افراد زیر ۱۶ یا ۱۸ سال در فضاهای مجازی امری متخلف محسوب میشود. و هریک از گروه های کودک و نوجوان با توجه به سن مناسب خود توانایی استفاده از مرورگر ها و سایت های مخصوص خود را دارند و فقط برای مسایل ضروری و آموزشی سراغ اینترنت را میگیرند. ضعف در قانون گذاری برای استفاده کودکان از اینترنت در ایران موجب استفاده نادرست از آن و بروز آسیب ها میشود. به طوری که قانون خاصی برای کودکان در این موضوع وضع نشده

است. این در حالی است که در کشور های دیگر قانون مدون و مشخصی در خصوص استفاده کودکان از تلفن های همراه و نحوه ورود به فضاهای مجازی وجود دارد و این موضوع در کشور ما با خلا مواجه است. بنابراین نقش مهم والدین برای انجام ساخت ها و زیر ساخت ها در خصوص فضای های مجازی اهمیت به سزایی دارد و لازمه دقت و توجه کافی میباشد. بنابراین از جمله اقداماتی که والدین برای حفاظت کودکان خود در مقابل اینترنت میتوانند انجام دهد به موارد زیر میتوان اشاره کرد. ۱. مسلط شدن بر اینترنت و ملحق شدن به فرزندان ۲. صحبت کردن با آن ها در مورد استفاده از اینترنت ۳. خوبی ها و بدی های اینترنت را تایید کردن ۴. کامپیوتر را در مکانی قابل رؤیت قرار دادن ۵. قواعد منطقی وضع کردن ۶. کنترل نرم افزاری ۷. تنبیه سوا استفاده از اینترنت.

همان طور که اکثر کاربران فضاهای مجازی و شبکه های اجتماعی میدانند محتوای به اشتراک گذاشته شده در این محیط ها با توجه به فرهنگ ها و قوانین هر کشور متفاوت است. و نیروهای سایبری و مسئولان نظارت بر محتوای اینترنت مسائل و محتواهای غیر اخلاقی را غیر قانونی تلقی کرده و از انتشار و اشتراک آنها جلوگیری میکند. و دلیل این امر هم حضور کودکان و نوجوانان در اینترنت میباشد. بنابراین اگر همه مسئولان و کاربران فضای مجازی در اشتراک گذاری و انتشار محتوای مناسب با سنین پایین کودکان دقت به خرج دهند میتوانند با همکاری هم این فضاهای در واقع واقعی را به محیطی امن برای همه اقشار خانواده ها و کودکان تبدیل کنند.

توصیه ما به والدین این است که به فرزندان خود اینترنت بدهند ولی نظارت کنند. و از محدودیت های قاطع بپرهیزند. زیرا اینترنت همیشه مضر نیست و مزایای خود را نیز دارد. و کاربرد بسیاری برای کاربران نسل جدید خواهد داشت.

آموزگار شایسته

سودابه خلیلی

بزرگترین معلم جهان بشریت حضرت رسول خاتم صلی الله علیه و آله ای به این ویژگی خود افتخار می کرد آن بزرگوار زمانی که با دو گروه در مسجد مواجه شد که گروه اول عبادت می کردند و گروه دوم به آموزش علم مشغول بودند گروه دوم را که در محضر استادی علمی آموختن افضل دانست و فرمود ان ای این نما معلم معلم شایسته از منظر قرآن کریم خلوص نیت صلاحیت علمی و گذشت و تواضع از منظر قرآن کریم جزء صفات مهم معلمان شایسته است اخلاص از دیدگاه کلام وحی و جاودانگی هر عملی نیاز به خلوص نیت دارد و بدون این ویژگی اعمال افراد ارزش واقعی نخواهد داشت سوره کهف آیه ۱۱۰ بنابراین اولین گام توفیق در عرصه تعلیم خالص بودن نیت اصلی یک معلم شایسته در آموزش متعلمین خود فقط و فقط به خاطر خدا انجام وظیفه می کند امام صادق علیه السلام فرمود معلم به خاطر مزد درس نمی دهد بلکه برای

خدا با خلوص نیت آموزش می دهد و هرگاه هدیه ای به او دادند آن را می پذیرد و وسائل الشیعه جلد ۱۷ صفحه ۱۵۶ صلاحیت علمی بون علم و آگاهی هرگز کاری سامان می یابد و دانستن راه و روش تعلیم از اساسی ترین شرط های شغل معلمی است حرفه معلمی همچنان که از اسمش پیداست انتقال دانش و مهارت هایی است که در وجود انسان نهفته است هر کس که بدون کسب صلاحیت لازم بخواهد به امر تعلیم و تربیت بپردازد علاوه بر این که موجبات خواری و ذلت خود را فراهم خواهد آورد لطمه های جبران ناپذیری نیز به جامعه وارد خواهد کرد.

یکی دیگر از ویژگی های معلمان شایسته از دیدگاه قرآن تواضع و گذشت آنان در مقابل خطاهای شاگردان است و گذشت یک معلم از خطاهای متعلمین می تواند هم شخصیت معلم را در برابر دانش آموزان محبوب نشان دهد و هم درس عملی خوبی برای آنان باشد همچنین خداوند متعال در مورد خصلت زیبای تواضع به سخن دیگر از مربیان شایسته جهان بشریت حضرت لقمان اشاره کرده و می فرماید و توسعه خط کلناز و بالاتر عرضه مرهم ان الله الله او کلام مختار نفس نور سوره لقمان آیه ۸ با بی اعتنائی از مردم روی مگردان و مغرورانه بر زمین راه مرو که خداوند هیچ متکبر مغروری را دوست ندارد سعه صدر و تحمل بالا بدون شک شغل معلمی حرف است

که در نوع خود دارای سختی ها و مشکلات فراوانی است چراکه انتقال دانش و مهارت ها به دیگران و تربیت اخلاقی شاگردان به راحتی میسر نمی شود از این رو یک معلم شایسته به خوبی می داند که موفقیت در این مسیر بدون داشتن صبر امکان پذیر نیست به همین جهت است که حضرت موسی برای موفقیت در مسیر تعلیم امت خود از خداوند متعال سعه صدر را طلب می کند سوره طاهّا آیات ۲۸ کلا ۲۵ قال رب اشرح لی صدري و یسر لی امری و احلل عقدة من لسانی یفقهوا قبلی در پرتو آموزش و تربیت معلمان وارسته و شایع شایسته است که جامعه متمدن شکل می گیرد به همین جهت لازم است که جایگاه معلمان را پاس بداریم و قدران زحمات بی دریغ آنان باشیم

پیامبر اکرم صلی الله در حدیثی یک معلم و استاد شایسته را کسی میدانند که شاگردان خود را یک از تکبر به تواضع دعوت می کند دو از حيله گری و چاپلوسی به خلوص و خیرخواهی فرامی خوانند ۳ از جهل به علم می کشاند

حجت الاسلام فاکر یکی از شاگردان استاد شهید مطهری یکی از خصایص روحیه ایشان را در مقام تدریس چنین بیان می کنند استاد مطهری تدریس را به عنوان عبادت و وظیفه دینی انجام می داد او مدرس دینی بودن مدرس شغلی به عنوان یک

وظیفه خدایی درس می داد آقای مطهری نخستین ویژگی اش در مقام درس دادن این بود که انسان وقتی پای درسش می نشست احساس می کرد ایشان در حال انجام وظیفه دینی است استاد مطهری هرگز نسبت به شاگردش نظر تحقیر آمیز نداشت یعنی حرف شاگرد را می شنید و به این وسیله به شاگردش اجازه عقده گشایی میداد.

تاثیر معلم و نوع ارزش ها و نگرش ها و جهان بینی او در شاگردان بر کسی پوشیده نیست که تجربه نشان داده است شاگردان هر اندازه هم که مقاومت کنند نمی توانند از تاثیر گذاری آشکار و نهان معلمان در روند زندگی خود مصون شوند به همین دلیل است که انتخاب معلمی شایسته همواره مورد توجه اولیای دین بوده است امام باقر علیه السلام در پاسخ به این پرسش که منظور از طعام در این آیه که می فرماید انسان و الی طعامه ای اصول کافی جلد ۱ باب نوادر حدیث ۸ چیست فرمود منظور این است که انسان باید مواظب باشد که علمش را از چه کسی میگیرد معلم شایسته کسی است که با رفتار خود دانشجو را به کسب فضایل ترغیب از آلودگی به رذایل اخلاقی دور کند معلمی که دیدن او انسان را به یاد خدا اندازد و سخن گفتنش به علم دانشجو یا شاگرد بیفزاید.

اختلالی به نام اختلال خ وان دن

لیلا قاسم بگلو

اختلال خواندن چیست؟

اختلال در خواندن و نوشتن یکی از اختلالات ویژه یادگیری است که به سبب ارتباطاتی که با دشواری های زبانی دارد در حیطه کاری گفتاردرمانی قرار میگیرد. کودکان مبتلا معمولاً با ورود به مدرسه شناخته می شوند. چنین کودکانی معمولاً تعجب والدین و معلم را بر می انگیزند چراکه علی رغم اینکه از هوش طبیعی و یا بالایی برخوردارند بدون بهره گیری از آموزش های ویژه قادر به ادامه تحصیل نیستند و در برخی موارد مطالب فراگرفته را به زودی فراموش میکنند این کودکان در زمره کودکان کم شنوا، عقب مانده ذهنی، استثنایی و زبان پریش و... قرار نمیگیرند. این کودکان نیازمند شیوه های خاص آموزشی و درمانی هستند که از کلیه حواس کودک برای یادگیری و شناسایی حروف، هجی کردن، خواندن و نوشتن استفاده میکند.

انواع اختلال یادگیری خواندن

اختلال خواندن را می توان به دو نوع تقسیم کرد: ۱- اختلال خواندن که به علت مشکل در رمزگشایی در سطح کلمه به وجود می آید. ۲- اختلال خواندن ناشی از فهم ضعیف آنچه خوانده می شود. درک کنندگان ضعیف ممکن است به خوبی از کلمه، رمزگشایی کنند اما در فهم آنچه می خوانند، مشکل داشته باشند.

اختلال خواندن قابل درمان است

این دانش آموزان به علت مشکلی که در خواندن دارند، نمی توانند کتاب های درس علوم، ریاضی و امثال آن را بخوانند و بنابراین در آن درس ها نیز با مشکلاتی روبرو می شوند. تمامی مطالعات نشان می دهد که این اختلال قابل درمان است و نگارنده با تجربیاتی که دارد، این اطمینان خاطر را می دهد که آموزگاران و حتی والدین اگر به دانش و صبر و شکیبایی لازم مجهز باشند، قادرند این مشکل را حل کنند و حتی ممکن است بسیاری از این گونه دانش آموزان در زمینه های متعدد به پیشرفت های چشمگیری دست یابند. این افراد از جمله نوابغی هستند که همگی اختلال خواندن داشته اند: لئوناردو داوینچی و والت دیسنی از هنرمندان جاودانه، مایکل فارادی و جیمز کلرک از دانشمندان برجسته، بتهون و موزارت نابغه های موسیقی و هانس کریستین آندرسون نویسنده ی معروف.

انواع مشکلات خواندن و راهکارهای درمانی

۱- آینه خوانی یا وارونه خوانی.

مثال: خواندن کلمه رود بجای کلمه دور

روشهای درمان

الف) در تمام فصول فعالیتهای مربوط به خواندن تاکید بر آموزش از راست به چپ نمایید در ریاضیات تاکید از چپ به راست می باشد. ب) کلمه یا جمله را با انگشت یا کارت بپوشانید واز کودک بخواهید به تدریج قسمتی از کلمه یا جمله را که دستتان از روی آن برداشته می شود، را بخواند.

ج) کشیدن خط زیر کلمه یا جمله.

د) کودک را آموزش دهید تا انگشت خود را زیر کلمه بگذارد و سرعت خواندن خود را با دستش هماهنگ کند.

ز) کشیدن فلش از راست به چپ زیر کلماتی که کودک در خواندن آنها مشکل دارد. کلمه ای را بر روی تخته بنویسید واز کودک بخواهید که همزمان با تعقیب حروف با انگشت صدای آن ها را بلند بخواند. ه) از تخته مغناطیسی و حروف برجسته استفاده کنید واز کودک بخواهید بعد از لمس کردن حروف با انگشتان، کلمه را بخواند.

و) برای اینکه توجه کودک را به اهمیت ترتیب مکانی حروف در کلمه جذب کنید، کلمه ای را که کودک اشکال دارد در بالای کلمه ای که برعکس می خواند بنویسید واز کودک بخواهید که با کشیدن خط، حروف بالا را به حروف پایین وصل کند مثال: روز زور صداها به هم وصل شوند.

۲- حذف کردن کلمات یا حروف جاگذاری

روشهای درمان

الف) جلب توجه کودک به کلمه ای که حذف کرده و نیز اصلاح آن کلمه.

ب) استفاده از کاغذ راهنما (فلش) و یا گذاشتن انگشت زیر کلمه.

ج) کودک میبایستی به همراه سایر کودکان متن را بخواند این کار به روان خوانی او کمک می کند.

د) از فعالیتهای رقابتی بین دانش آموزان پرهیز شود و آنان هرگز با یکدیگر مقایسه نشوند.

۳- جایگزین کردن یک کلمه بجای کلمه دیگر (تغییر افعال به میل خود)

روشهای درمان

الف) جایگزینی ناشی از بی دقتی: جلب توجه کودک به کلمه جایگزین، خواندن متن همراه با سایر دانش آموزان و در صورت امکان ضبط صدای کودک هنگام خواندن، گوش دادن کودک به صدای خود.

ب) جایگزینی ناشی از شناخت کلمه:

الف: درست کردن کارت لغات از کلماتی که کودک دچار اشکال می باشد تا کودک ببیند و بخواند.

ج) (روی بخش و صداکشی بیشتر تاکید شود. حتی اگر بخش و صداکشی جزو برنامه آموزشی نباشد.

د) کلمات مشکل را در کلمات ناتمام بکار ببرید مثال: تصمیم = ت...میم.

ه) دانش آموزان را مطمئن سازید که به اندازه کافی برای هجی کردن کلمه مورد نظر توانا است و به او کمک نخواهد شد.

۴- تکرار کلمه یا عبارت

روشهای درمان

الف) جلب توجه کودک به کلمه یا عبارت تکراری.

ب) از دانش آموزان بخواهیم متن درس را با هم بخوانند.

ج) از کودک خواسته شود تا قبل از خواندن متن، آن را برای خود مطالعه نماید. در ابتدا مطلب آسان تر یا حتی یک پاراگراف در اختیار کودک قرار گیرد و با پیشرفت کودک متن را مشکل تر کنید.

ه) از کودک بخواهید تا با انگشت گذاشتن زیر کلمات سرعت خواندنش را بیشتر کند.

۵- اضافه کردن کلمات به جمله

روشهای درمان

الف) افزایش گنجینه لغات و استفاده از کلمات هم خانواده.

ب) (شرح تصاویر کتاب توسط معلم و دانش آموز.

ج) پیدا کردن اصل مطلب در متنی که می خواند تا بداند کل مطلب در مورد چیست.

د) شناخت جزییات مهم هر متن.

ه) بحث و گفتگو در مورد مطلب یا داستان قبل از خواندن آن.

و) جلب توجه کودک، خواندن متن همراه با سایر دانش آموزان.

۶- کلمه به کلمه خواندن و مکث زیاد روی کلمات

روشهای درمان

الف) انتخاب متن های آسانتر جهت خواندن دانش آموز.

ب) استفاده از کتاب داستانهای ساده.

ج) بالا بردن توانایی کودک در شناخت کلمات معمول و متداول.

د) استفاده از کارت همراه با تصویر به این صورت که کلمه نا آشنا را زیر تصویر آن بنویسید سپس لغت جدید را در کلمه به کار ببرید.

ه) به کودک اجازه دهید تا متن داستان را بخواند و سپس آن را بصورت نمایش اجرا کند.

و) به کودک اجازه دهید تا داستانهای مهیج و مورد علاقه را با صدای بلند بخواند.

ز) از دانش آموز بخواهید تا متن و اشعار را مرتباً تکرار کند.

ح) از دانش آموزان بخواهید تا مطالب کتاب را بصورت گروهی بخوانند.

نحوه رفتار معلم با دانش آموزان دارای اختلال یادگیری

بهتر است معلم، دانش آموز دارای اختلال خواندن را با توجه به معیار های گفته شده شناسایی کند و اقدامات لازم برای بهبود یا کاهش این اختلال را به کمک خانواده و همکاران مربوطه انجام دهد؛ البته در این راه باید شکیب بود و انتظار نتیجه در کوتاه مدت را نداشت.

شما در مواقعی که دچار استرس و اضطراب می شوید چه عکس العملی از خود نشان می دهید؟ برای کنترل و رفع استرس چه کاری انجام می دهید؟

آیا می دانید که بهترین روش کنترل استرس ، ورزش است؟

همه ی ما در طول شبانه روز ، به طور معمول تحت شرایط حساس و ویژه ای قرار می گیریم که به طور ناخواسته، حالت استرس و اضطراب را تجربه می کنیم . علائم فیزیکی بدن به طور معمول به صورت تنگی نفس، افزایش ضربان قلب، عرق ، سرگیجه ، سفتی عضلات و لرزش ؛ عدم آرامش خود را نشان می دهد . گاهی داشتن استرس، بیش از توان جسمی و روحی است و زندگی شخصی افراد را تحت تاثیر قرار می دهد . زندگی هریک از انسانها پر از مسائلی است که ایجاد استرس می کند و این امر، سلامت آنها را به خطر می اندازد و بهترین راه حل برای رفع استرس؛ ورزش کردن است. افرادی که به طور مستمر ورزش می کنند ، روحیه ی شاداب تری دارند و آرامش بیشتری در زندگی خود تجربه کرده و اعتماد به نفس بیشتری هم دارند . ورزش هایی که باعث از بین رفتن استرس می شوند، به شکل های فیزیکی، ذهنی، روحی یا ترکیبی از هر سه

حالت می باشند. هرچه برای جسم شما مفید باشد برای ذهنتان هم مفید خواهد بود . وقتی که جسم خود را به طور مرتب تمرین می دهید ، به راحتی می توانید استرس را کنترل کنید و هرچه جسم شما عملکرد بهتری داشته باشد ، سلامت ذهنتان هم به همان اندازه افزایش می یابد.

از اثرات ورزش بر سلامت ذهنی به این موارد مهم می توان اشاره کرد : کاهش سطح استرس ، افزایش سطح انرژی ، کاهش افسردگی ، افزایش توان مغز ، بهبود خواب ، کاهش اضطراب ، افزایش اعتماد به نفس ، افزایش احساس خوب بودن و افزایش عزت نفس .

تصور کنید درحال ورزش کردن هستید . از شدت

فعالیت عرق می کنید ، به سختی نفس می کشید ، قلبتان تپ تپ می کند و خون در رگ های شما در جریان است تا برای ادامه ی فعالیت به عضله ها اکسیژن برساند و شما بتوانید برای مدت بیشتری به فعالیت ورزشی خود ادامه دهید . به این گونه ورزش ها ، هوازی (یا در اصطلاح ، کاردیو) می گویند . ورزش های هوازی به جهت درگیر کردن فعالیت عضلات ، قلب و ریه ها تاثیرات مثبت بسیار زیادی بر سلامت جسم دارند . از ویژگی

های اینگونه ورزش ها ؛ این است که ورزش در مدت زمان نسبتا طولانی با سرعتی یکنواخت انجام می شود .

از جمله ورزش های هوازی می توان به : تنیس ، شنا کردن ، دوچرخه سواری، دو استقامت ، پیاده روی ، طناب زدن ، دویدن در جا ، قایق رانی و ... می توان اشاره کرد.

این روزها ترس از ویروس کرونا و معضلات قرنطینه ی خانگی ، دغدغه همه ی مردم شده و همه جا حرف از آن است. به گفته ی سازمان جهانی بهداشت ، قرنطینه خانگی اولین و آخرین راه مصون ماندن از این بیماری است. مراقب باشیم که تمرکز بیش از حد بر روی بیماری جسمی و مقابله با آن ، ما را از لحاظ روحی و روانی به هم نریزد . یک پیشنهاد عالی برای

غلبه بر استرس و فشارهای روانی در این دوران ، ورزش در خانه است. شاید برای بسیاری از افراد این سوال پیش بیاید که درخانه هم میتوان ورزش کرد؟ بله شما می توانید به راحتی و بدون هیچ دغدغه ای ، درخانه ورزش کنید. برای این کار؛ ابتدا سعی کنید که از نشستن برای طولانی مدت برای کار یا تماشای تلویزیون و...

پرهیز کنید. بهتر است در خانه راه بروید و یا حرکات کششی انجام بدهید . یادمان باشد با معده ی پُر یا حالت گرسنگی شروع به انجام

فعالیت نکنیم. شما می توانید تمرینات کششی را به راحتی با تکیه به صندلی یا دیوار نیز، انجام دهید . افرادی که در خانه های حیاط دار سکونت دارند ، بدون هیچ مشکلی می توانند ورزش های دلخواه خود را انجام دهند و انجام ورزش در فضاهای عمومی و سالن های ورزشی در این زمان توصیه نمی شود . ورزش های صبحگاهی نیز ، یکی از راه های شادابی در روز است که می توانید تمرینات کششی و عضلانی را حتی همراه خانواده برای تقویت جسمی و روحی خود انجام دهید . برای تشویق کودکان به ورزش همراه والدین ، می توان با حداقل امکانات مثل طناب ، بازی های مختلفی را برای تقویت بدن کودکان و فراهم کردن محیط سالم و سرگرم کننده ایجاد کرد .

توصیه درباره ورزش در زمان کرونا : الف. اجتناب از ورزش در فضاهای پرجمعیت ب.انجام تمرینات سبک برای عدم تحریک ریه پ. جلوگیری از خشک شدن مداوم گلو و نوشیدن مداوم آب د. استراحت و بازیابی مناسب مابین تمرینات ت. عدم حذف فرآورده های لبنی در وعده غذایی ث. عدم استفاده از ماسک در هنگام ورزش ح. دوری از استرس و نگرانی چ. اجتناب از رژیم های غذایی سنگین خ.جلوگیری از کاهش بیش از حد مصرف کربوهیدرات .

در روز اول سال تحصیلی، خانم تامپسون معلم کلاس پنجم دبستان وارد کلاس شد و پس از صحبت های اولیه، مطابق معمول به دانش آموزان گفت که همه آن ها را به یک اندازه دوست دارد و فرقی بین آنها قائل نیست. البته چنین چیزی امکان نداشت. مخصوصاً این که پسر کوچکی، به نام تدی استالارد، که در ردیف جلوی کلاس روی صندلی لم داده بود و خانم تامپسون چندان دل خوشی از او نداشت. تدی سال قبل نیز دانش آموز همین کلاس بود. همیشه لباس های کثیف به تن داشت، با بچه های دیگر نمی جوشید و به درسش هم نمی رسید. او واقعاً دانش آموز نامرتبی بود و خانم تامپسون از دست او بسیار ناراضی بود و سرانجام هم به او نمره قبولی نداد و او را رفوزه کرد.

امسال که دوباره تدی در کلاس پنجم حضور می یافت، همچنان همان وضع سال قبل را داشت؛ تا اینکه خانم تامپسون به پیشنهاد مدیر مدرسه، تصمیم گرفت به پرونده تحصیلی سال های قبل او نگاهی بیاندازد تا شاید به علت درس نخواندن او پی ببرد و بتواند کمکش کند.

معلم کلاس اول تدی در پرونده اش نوشته بود: تدی دانش آموز باهوش، شاد و با استعدادی است. تکالیفش را خیلی خوب انجام می دهد و رفتار خوبی دارد. ”رضایت کامل“. معلم کلاس دوم او در پرونده اش نوشته بود: تدی دانش آموز فوق العاده ای است. همکلاسی هایش دوستش دارند ولی او به خاطر بیماری درمان ناپذیر مادرش که در خانه بستری است دچار

مشکل روحی است. معلم کلاس سوم او در پرونده اش نوشته بود: مرگ مادر برای تدی بسیار گران تمام شده است. او تمام تلاشش را برای درس خواندن می کند ولی پدرش به درس و مشق او علاقه ای ندارد. اگر شرایط محیطی او در خانه تغییر نکند او به زودی با مشکل روبرو خواهد شد. معلم کلاس چهارم تدی در پرونده اش نوشته بود: تدی درس خواندن را رها کرده و علاقه ای به مدرسه نشان نمی دهد. دوستان زیادی ندارد و گاهی در کلاس خوابش می برد.

خانم تامپسون با مطالعه پرونده های تدی به مشکل او پی برد و از این که دیر به فکر افتاده بود خود را نکوهش کرد. تصادفاً فردای آن روز، روز معلم بود و همه دانش آموزان هدایایی برای او آوردند. هدایای بچه ها همه در کاغذ کادوهای زیبا و نوارهای رنگارنگ پیچیده شده بود، بجز هدیه تدی که داخل یک کاغذ معمولی و به شکل نامناسبی بسته بندی شده بود. خانم تامپسون هدیه ها را سرکلاس باز کرد. وقتی بسته تدی را باز کرد یک دستبند کهنه که چند نگینش افتاده بود و یک شیشه عطر که سه چهارمش مصرف شده بود، در داخل آن بود. این امر باعث خنده بچه های کلاس شد اما خانم تامپسون فوراً خنده بچه ها را قطع کرد و شروع به تعریف از زیبایی دستبند کرد. سپس آن را همانجا به دست کرد و مقداری از آن عطر را نیز به خود زد. تدی آن روز بعد از تمام شدن ساعت مدرسه مدتی بیرون مدرسه صبر کرد تا

خانم تامپسون از مدرسه خارج شد. سپس نزد او رفت و به او گفت: خانم تامپسون، شما امروز بوی مادرم را می دادید. خانم تامپسون، بعد از خداحافظی از تدی، داخل ماشینش رفت و برای دقایقی طولانی گریه کرد.

از آن روز به بعد، او آدم دیگری شد و در کنار تدریس خواندن، نوشتن، ریاضیات و علوم، به آموزش ”زندگی“ و ”عشق به هم نوع“ به بچه ها پرداخت و البته توجه ویژه ای نیز به تدی می کرد. پس از مدتی، ذهن تدی دوباره زنده شد. هر چه خانم تامپسون او را بیشتر تشویق می کرد او هم سریعتر پاسخ می داد. به سرعت او یکی از با هوش ترین بچه های کلاس شد و خانم تامپسون با وجود اینکه در اولین روز سال تحصیلی گفته بود که همه را به یک اندازه دوست دارد، اما حالا تدی محبوبترین دانش آموزش شده بود. یکسال بعد، خانم تامپسون یادداشتی از تدی دریافت کرد که در آن نوشته بود شما بهترین معلمی هستید که من در عمرم داشتم. شش سال بعد، یادداشت دیگری از تدی به خانم تامپسون رسید. او نوشته بود که دبیرستان را تمام کرده و شاگرد سوم شده است. و باز هم افزوده بود که شما همچنان بهترین معلمی هستید که در تمام عمرم داشتم. چهار سال بعد از آن، خانم تامپسون نامه دیگری دریافت کرد که در آن تدی نوشته بود با وجودی که روزگار سختی داشته است اما دانشکده را رها نکرده و به زودی از دانشگاه با رتبه عالی فارغ التحصیل می شود. باز هم تأکید کرده بود که خانم تامپسون بهترین معلم دوران زندگیش بوده است. چهار سال دیگر هم گذشت و باز نامه ای دیگر رسید. این بار تدی توضیح داده بود

که پس از دریافت لیسانس تصمیم گرفته به تحصیل ادامه دهد و این کار را کرده است. باز هم خانم تامپسون را محبوبترین و بهترین معلم دوران عمرش خطاب کرده بود. اما این بار، نام تدی در پایان نامه کمی طولانی تر شده بود: دکتر تئودور استالارد.

ماجرای هنوز تمام نشده است. بهار آن سال نامه دیگری رسید. تدی در این نامه گفته بود که با دختری آشنا شده و می خواهند با هم ازدواج کنند. او توضیح داده بود که پدرش چند سال پیش فوت شده و از خانم تامپسون خواهش کرده بود اگر موافقت کند در مراسم عروسی در کلیسا، در محلی که معمولاً برای نشستن مادر داماد در نظر گرفته می شود بنشیند. خانم تامپسون بدون معطلی پذیرفت و حدس بزنید چکار کرد؟ او دستبند مادر تدی را با همان جاهای خالی نگین ها به دست کرد و علاوه بر آن، یک شیشه از همان عطری که تدی برایش آورده بود خرید و روز عروسی به خودش زد. تدی وقتی در کلیسا خانم تامپسون را دید، در گوشش گفت: خانم تامپسون از این که به من اعتماد کردید از شما متشکرم. به خاطر این که به من کمک کردید که احساس کنم آدم مهمی هستم از شما متشکرم. و از همه بالاتر به خاطر این که به من نشان دادید که می توانم تغییر کنم از شما متشکرم. خانم تامپسون که اشک در چشم داشت در گوش او پاسخ داد: تدی، تو اشتباه می کنی. این تو بودی که به من آموختی که می توانم تغییر کنم. من قبل از آن روزی که تو بیرون مدرسه با من صحبت کردی، بلد نبودم چگونه معلم اثر بخشی باشم...

#ماسک_بزیم

جهت همکاری با نشریه پژوهنده از طریق کانال علمی مرکز راه های ارتباطی زیر می توانید با دبیر انجمن علمی و سردبیر نشریه در ارتباط باشید منتظر نظرات ، پیشنهادات و آثار ارزشمند اساتید گرامی و دانشجویان عزیز برای پر بارتر شدن نشریه هستیم . همچنین از دانشجویان علاقمند به فعالیت در نشریه و انجمن علمی پژوهشی دعوت میشود ما را در بخش های مختلف یاری دهند و با کمک یکدیگر فعالیت های گسترده تر انجام دهیم . پیشاپیش از همکاری شما سپاسگزاریم .

راه های ارتباطی:

ایمیل: k9Anaseri@gmail.com

در پیامرسان بله: @kanalelmi

کانال علمی در تلگرام: @kanalelmi

نظر شما

همانطور که میدانید در هر شماره از نشریه علمی پژوهنده سوالی مطرح شده و از شما مخاطبان محترم نشریه علمی پژوهنده و دانشجو معلمان عزیز میخواهیم که نظر، راهکار و تجربیات خود را برای ما ارسال کنید تا یکی از آن ها را به انتخاب شورای نشریه در شماره ی بعدی بیاوریم و از نظرات و تجربه های ارزشمند یکدیگر استفاده کنیم.

سوال این شماره : تصور کنید در کلاستان دانش آموزی دارید که به هیچ عنوان به صحبت های شما گوش نمیکند ، تکالیفش را انجام نمیدهد و لجبازی میکند ، شما به عنوان یک معلم فکور چه رفتاری با این دانش آموز خواهید داشت؟

پاسخ های خود را تا یک ماه پس از انتشار نشریه به ایمیل دبیر انجمن علمی ارسال کنید.
ایمیل: k9Anaseri@gmail.com